

Přílohy

Příloha č. 1: Přepis rozhovoru s Anežkou (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Chodí špinavej, nemá moc peněz.

A jakej ten člověk je, jaký má vlastnosti?

Je asi smutnej.

Proč je smutnej?

Nevim. Třeba bydlí na ulici, nemá co jíst a takhle.

Má takový chudý člověk nějakou práci nebo rodinu?

Nějakou rodinu asi má, práci taky asi má, ale za málo peněz, třeba nějakou brigádu.

Proč si myslíš, že je ten člověk chuděj, jak se to stalo?

Nevim. Třeba. Nevim no.

Jak si oproti chudému člověku představuješ bohatého člověka?

Hodně se vychloubá, má vily, drahý auta, značkový oblečení, je strašně bohatěj.

Jak si představuješ, že takovej bohatěj člověk žije? Kde bydlí, kde pracuje, co dělá přes den, co jeho rodina...

Bydlí třeba v obrovským domě nebo ve vile, pracuje v kancelářích, přes den třeba jezdí...utrácí hodně peníze za uplný blbosti.

Jak si myslíš, že se stalo, že je ten člověk bohatěj?

Já moc bohatý lidi nepoznám, ale někdy je poznám podle toho, že se tak chovaj. Choděj uplně ve značkovým oblečení, maj nejdražší auta, vychloubaj se, že bydlej třeba v Americe, že jezdí na dovolenou a tak.

Čím to je, že maj lidi peníze na tyhle všechny věci?

No prostě, že se s tím vychloubaj, že na to maj.

Čím bys ty chtěla být, jaký máš sny?

Já bych hodně chtěla pomáhat lidem, třeba těm chudým.

A když si představíš, že máš tenhle sen a si z chudý rodiny, mohl by se ti splnit, měla bys třeba menší šanci toho snu dosáhnout, než kdybys byla z bohatý rodiny?

No...prostě kdybych měla těch peněz docela dost, jako nemusela bych bejt úplně bohatá, ale měla bych ty peníze, tak bych je dala třeba do dětskýho domova, nebo bych je poslala dětem, co nemaj co jíst. Prostě bych se s těma peněžma rozdělila s chudýma lidma, který jsou na ulici, koupit jim jídlo, zařídit jim práci, nějakěj domov.

Kdybys byla bohatá, tak bys teda měla víc možností, jak lidem pomáhat?

Jo.

Říkala si, že neznáš moc bohatejch lidí, znáš teda víc chudejch lidí?

No ne úplně chudý lidi, ale lidi, co musej hodně šetřit. Třeba lidí, co je hodně v rodině a nemaj na značkový věci, aby kupovali těm dětem, skoro nic sobě nekoupí, ale spíš těm dětem, aby měli věci do školy. Takže jako znám málo těch bohatejch lidí a těch, co nemaj dost těch peněz, těch je docela dost.

Myslíš si teda, že je třeba u nás v Česku víc chudejch lidí než bohatejch?

Asi jo.

A co si myslíš o tom, že vedle sebe žijou chudý a bohatý lidi? Na jedný straně lidi, co šetří, aby koupili základní věci svejm dětem a lidi, co si kupujou velký vily? Je to podle tebe v pořádku?

No moc dobře mi to nepřijde. Že utrácej za uplný blbosti. Spíš by se o ty peníze měli rozdělit třeba s rodinou, s babičkou, s lidma, který maj rádi, měli by se rozdělit prostě s těma peněžma v rodině. Neměli by si ty peníze schovávat, měli by se rozdělit.

Myslíš si, že by všichni teda měli mít stejně nebo si myslíš, že je v pohodě, že má někdo víc a někdo míň?

No já právě nevim jako, kdo si přeje bejt bohatej a někdo nechce bejt bohatej a já nevim.

Představ si, že v jedný třídě ve škole vedle sebe sedí chudá a bohatá holka, jak se ke každý z nich budou ostatní žáci chovat, co si o nich budou myslet?

Když je někdo chudej a chodí špinavej nebo nemá nějaký jídlo, tak ty bohatý se jim budou smát, že oni maj všechno, nosí furt to samý oblečení. Tak já kdybych třeba měla víc svačiny nebo nějaký peníze, tak se s ní rozdělím a dám jí třeba nějaký peníze.

A ty kdyby sis měla vybrat, se kterou z těch holek by ses měla kamarádit?

S chudou.

A proč?

Protože ty bohatý jsou na všechny takový zlý a furt se vychloubaj a já to nemám ráda, když se někdo pořád vychloubá s penězma a třeba těm chudejm to je líto, že oni se maj a oni spěj tam a někde na matraci a prostě je mi jich líto.

***(vysvětlila jsem, co jsou to média)* Jak to máš s médii, jaký používáš?**

Asi nejvíc používám počítač, protože ho mám každý den na učení, ale že bych byla od rána do večera třeba na YouTube tak to ne. Já to používám jenom na učení a občas se třeba kouknu na nějaký filmy, čtu knížky a koukám třeba na nějaký pohádky, když jsou v televizi. Ale že bych na něco čuměla od rána do večera, tak to ne.

Co třeba mobil, používáš?

Ten používám na volání nebo na psaní. Na hry ho třeba vůbec nepoužívám.

Chodíš i na internet?

Moc na něj nechodím, spíš vůbec.

A na televizi koukáš?

Jo. Nejčastěji koukám na pohádky, když jdou nějaký velikonoční nebo vánoční, tak si vždycky sednu a koukám.

Viděla si někdy v médiích příběhy o chudejch nebo bohatějch lidech?

Jeden film jsem viděla, že tam byli nějaký bohatý lidi. Bohatý lidi jsou třeba i v Sám doma, na to občas taky koukám. Jinak nevim.

A když si vzpomínáš víc na ty bohatý lidi, tak je teda v médiích víc příběhů o bohatějch lidech než o chudejch?

Nevim.

Když si vezmeme třeba Sám doma, Kevin je z hodně bohatý rodiny. Změnilo to tvůj názor na bohatý lidi, jak o nich přemýšlíš?

Asi ne.

Takže to nebereš, že to je něco skutečného nebo jak nad tím přemýšlíš?

Neberu to moc jako...je to film, spíš to hrajou, že jsou bohatý, nebo jako já nevím. Ten film moc tak neberu, že je to skutečný.

Koukaj tvý rodiče nebo třeba ty na zprávy?

Jo, rodiče.

A koukáš někdy s nima?

Ne.

Myslíš si, že když jsou ve zprávách příběhy o chudejch lidech a říká se tam, že například chudý kradou, a že třeba bohatý nikdy, že ty jsou hodný, tak myslíš, že to může nějak změnit to, co si lidi, který koukaj na ty zprávy, nebo obecně na média, myslí?

No, já nevím. Nevím.

A kdyby v médiích bylo, že všichni bohatý jsou hodný lidi a domu by přišla tvoje mamka a řekla by, že všichni bohatý jsou zlý, komu budeš víc věřit?

Rodičům. Protože třeba lidi bohatý co znám, u nás ve třídě jsou třeba dvě bohatý holky, tak ty lidi se chovaj zle a všechny odstrkujou a dělaj nám naschvály a takhle.

Příloha č. 2: Přepis rozhovoru s Apolenou (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Já si ho třeba představuju tak, že nemá vůbec barevný oblečení, že má jenom černobílý, takový tmavý. A pak většinou ani nemá boty. A pak mám pocit, že má hodně dlouhé vlasy. A to je všechno. Nepředstavuju si ho nějak moc konkrétně.

Jaký bys řekla, že má chuděj člověk vlastnosti?

Kdybych se na něj podívala, tak první, co mě napadne, že nebude moc milej...i když asi může. A pak že bude docela smutnej. A může bejt kvůli tomu, že je chuděj, nepříjemnej.

A jak si představuješ, že takovej člověk žije? Kde bydlí, kde pracuje, jestli pracuje, co dělá ve volný chvíli, jestli má rodinu...

Nemá moc vybavenej byt nebo spíš bydlí v jedný místnosti. No a pak tam má koupelnu, je to celý takový šedivý, moc se o to nestará. Taky nemá práci a nebo pracuje někde ve skladu. Taky nemá rodinu, protože by se o něj jinak postarala. A když má volnou chvíli, tak se někde snaží získat alespoň trochu peněz na jídlo.

Proč je takovej člověk, o který mluvíme, chuděj?

Asi bych to poznala podle toho, že se vůbec na nikoho neusmívá. Mám pocit, že jak má to špinavý oblečení, tak to je první věc, podle který mě napadne, že je chuděj.

A jakej je důvod, že je chuděj?

Podle mě se v životě moc nesnažil. Nebyl moc chytřej a ani se nesnažil něco naučit. A pak když chodil někam do práce, tak jí moc neřešil, nebral jí moc vážně, tak ho vyhodili a nemohl si nic jinýho najít, tak se dopracoval k tomu, že pracuje třeba ve skladu.

Když si představíš holku, která je stejně stará jako ty, tak čím si myslíš, že by chtěla v budoucnu být, co by chtěla dokázat?

Asi by nechtěla mít práci, ve který se moc nevydělává. Chtěla by si vydělat peníze, aby mohla zaplatit něco svým rodičům. Kdybych byla třeba já chudá holka, tak bych chtěla třeba pracovat někde v televizi, kde budu kontrolovat nějaký věci, aby to všechno dobře šlo. Nevim, jak se tomu říká, ale že tam budu všechno hlídat.

Jak si představuješ bohatýho člověka?

Na rozdíl od toho chudýho má hodně barevný oblečení a většinou ho má jednobarevný a je hezky učesanej. Pořád se na všechny usmívá a vypadá hodně mile na rozdíl od toho chudýho.

Většinou má boty na podpatku. Když si představím dospělého bohatého člověka, tak mám pocit, že chodí hodně rychle, že pořád někam pospíchá.

A proč si myslíš, že někam pořád pospíchá?

Má toho hodně, protože jak je bohatěj, tak k těm penězům musel někde přijít, tak má asi hodně práce.

A jak si představuješ, že tenhle bohatěj člověk žije? Stejně jako jsem se ptala u toho chudýho.

Má velkej dům, kterej je vyzdobenej barvama, má velkou zahradu. Snaží se pomáhat ostatním, někdy chodí třeba do dětskýho domova se tam podívat a pomáhat, pak chodí do práce někam. Asi když si to představím, tak je třeba zpěvák nebo herec, někdo třeba slavněj, a tak chodí do práce a má určitě děti. Má čtyřčlennou rodinu, má určitě domácího mazlíčka.

Proč si myslíš, že je ten člověk bohatěj?

Protože se snažil, je pilnej člověk a dělá svojí práci rád. Vloží do toho víc energie, je na všechny milej, a tak ho tam maj všichni rádi.

Představ si, že seš holka z bohatý rodiny, čím bys chtěla být, co bys chtěla v životě dokázat?

Já bych asi určitě chtěla bejt jako moji rodiče. Chtěla bych bejt taky zpěvačkou nebo herečkou a určitě bych si přála, aby na mě rodiče měli víc času, protože když jsou bohatý, tak času moc nemaj, protože pořád musí někde natáčet, jak jsou herci, tak bych si je přála jenom pro sebe. Určitě bych měla nějaký velký přání, protože bych si myslela, že mi je rodiče dokážou splnit, protože jsou bohatý.

A co si myslíš, že vedle sebe na světě žijou chudý a bohatý lidi? Je to v pořádku?

Podle mě ty bohatý by určitě měli pomáhat těm chudejm. Jestli je to v pořádku nevim. Podle mě to k sobě tak nějak patří, že máme vedle sebe chudý a bohatý lidi. Pro někoho by bylo určitě nejlepší, kdyby všichni měli stejně, ale my třeba s mamkou pošleme vždycky oblečení do dětskýho domova, tak mám radost, že jsem mohla pomoct a kdybychom na tom všichni byli stejně, tak bych jim nemohla nic dávat. Lidi by si nepomáhali a všichni by byli stejný. A pak by se je stejně ty druhý snažili předejnat, aby byl lepší než ten druhěj a nebyli by stejný, takže by to nemuselo dopadnout dobře.

Představ si, že do jedné třídy chodí chudá a bohatá holka. Co si myslíš, že si o těch holkách myslí ostatní žáci ve třídě, jak se ke každému z nich chovají?

Já bych se nejdříve hrozně chtěla kamarádit s tou bohatou, protože by mě zajímalo, jak žije. Ale já většinou když mám někoho ve třídě, s kým se nikdo nebaví, tak se mi hrozně chce za ním jít a mluvit s ním. Ale ty holky by spolu asi nevycházely dobře. Ta bohatá by třeba byla protivná na tu chudou a ta chudá by zase záviděla té bohaté.

A co ty ostatní spolužáci, jak by se k nim chovali?

Já mám pocit, že třeba děti těch bohatých jsou někdy docela nafoukaný. A tak bych se nejdříve hodně chtěla kamarádit s tou bohatou, protože by mě zajímala, ale kdyby byla nafoukaná, tak bych si jí nevěšovala a bavila bych se radši s tou chudou a vlastně bych jí měla i radši.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to máš s médii? Koukáš na televizi, používáš počítač nebo mobilní telefon, čteš knížky...?

No teď třeba nekoukám na televizi, na ty zprávy, protože když na ně koukáme, tak je nám to hrozně nepříjemný, jak tam jsou ty informace, a někdy z toho máme i strach, tak se na to moc nedíváme. Počítač nemám, takže používám spíš svůj iPad a telefon a pak hrozně ráda čtu knížky. Čtu hodně. To mě hrozně baví. Encyklopedií máme doma hrozně moc, ty už jsem několikrát přečetla, ale radši čtu knížky, který mají příběh.

A co děláš na iPadu a mobilu?

Většinou si píšu s kamarádkama nebo si s nima telefonuju, nebo si prohlížím třeba na WhatsAppu fotky. A na iPadu dělám úkoly, hledám informace, který by mi v těch úkolech pomohly. A někdy koukám na YouTube, ale moc ne.

Mluvila jsi o zprávách – ty se s rodiči koukáš na zprávy?

No oni si je pustí a my na to taky koukáme. Ale teď je nepouští ani před náma. Často je tam počasí, nebo jak nějaký strom spadl na koleje, ale mě to téma třeba ani nezajímá, ale líbí se mi, jak se tam ty obrázky hejbají.

Když se koukáš na zprávy, na YouTube nebo si vyhledáváš informace k úkolům, bereš to tak, že věci, co najdeš v médiích, odráží svět takovej, jaký je doopravdy? Že je to všechno skutečný?

Když si hledám ty informace, tak tomu většinou věřím. To se snažím si toho co nejvíc zapamatovat. A někdy si říkám, že v tý televizi to až moc přeháněj, že to jsou uplný...že je to někdy až divný, co tam řeknou.

Narazila si v médiích někdy na příběhy o chudejch nebo bohatejch lidech?

To většinou moc ne, ale většinou tam na mě vyskočí zprávy, když si rozkliknu nějakou stránku, tak vyběhne reklama, že někde je koncert, nebo že zpěvák zrovna něco udělal a takový věci. O chudejch lidech tam moc věcí není. Většinou jenom o hercích a zpěvácích.

A co ve zprávách, tam chudé nevidáš?

To si moc nevzpomínám. Ale ve škole jsme o tom mluvili. Já chodím do takový zvláštní školy, a tam jsme jednu dobu měli úkoly, na který jsme se napsali, který splníme třeba do měsíce a tam bylo, že zaplatíme nocleženku. A já nejdřív nevěděl, a co to je, ale na ranním kruhu, tam si vždycky povídáme ráno před výukou, tak nám to všechno vysvětlili a říkali, že lidi bez domova spí v tramvajích a popálí se o to topení, tak je fajn jim koupit nocleženku. A pak jsme měli dobrovolnou hodinu a náš učitel vyprávěl, jak pomáhal na hranicích, když zrovna přicházeli uprchlíci. Tak nám vyprávěl, jak tam byli rodiny ve stanech a byli ochotný tam nechat kufr na místě, kreditní karty se tam povalovaly, hlavně se otamtud dostat pryč.

Když se o tom takhle bavíte ve škole, mění to nějak to, jak koukáš na chudý lidi?

Většinou je mi z toho smutno, protože mi je jich většinou líto. Ale tu nocleženku jsem nevěděla, jak zařídit, tak jsem se na ten úkol nezapsala, ale vždycky když si na to tak vzpomenu, zkusím si představit, jak jim asi musí bejt, jak je to hrozný, jak jim musí bejt nepříjemně. A když jsem ještě chodila do jiný školy, tak u obchodu vždycky ráno spala paní, když jsem odjížděla a měla to tam hrozně hezky zařízený, v takový regálu, a vždycky jí tam třeba někdo nechal rohlíky a vždycky sem na to tak koukala.

Když se v médiích objeví nějakej příběh o bohatejch nebo chudejch lidech, myslíš si, že to může ovlivnit to, co si lidi, co se na to koukaj, myslej o chudejch nebo bohatejch lidech? Jestli maj média sílu ovlivňovat myšlení lidí.

Podle mě jo, protože já jsem viděla jeden film a tam byla jedna holka, která bydlela v hostelu nebo něčem takový. Chodila do školy, nikdo se s ní nebavil a spousta lidí jí šikanovalo a jedna holka nová jí tam poznala, se kterou se taky nikdo nebavil, zjistila, že je super, že třeba nádherně hraje na housle. Nejdřív jsem nevěděla, jak třeba ty lidi, co jsou v tom hostelu, žijou, a když jsem to viděla, tak to vlastně bylo docela smutný a začala jsem o tom přemýšlet.

Takže podle mě to může ovlivnit. Ne třeba navždy, ale že v tu chvíli o tom ty lidi začnou přemýšlet.

A když se ti takhle dostávají různé informace o chudejch a bohatejch a pak se o tom doma bavíš s rodičema nebo ve škole s učitelem. Tak když třeba uvidíš ve zprávách, že bohatý lidi jsou zlí a budeš si o tom chtít popovídat s mamkou a ona řekne, že to není pravda, že všichni bohatý lidi jsou hodný, tak jak se s tím popereš, komu budeš víc věřit, jak o tom budeš přemýšlet?

Určitě budu víc věřit svejmu rodičům, protože v ně mám největší důvěru. Nejvíc budu pak věřit učitelům, a když řeknou něco úplně jinýho, než v televizi, tak ty televizi ani moc věřit nebudu. A když každej řekne něco úplně jinýho, tak si k tomu domyslím něco svýho. Ne vždycky je to teda pravda, ale vždycky si to vyložím po svým, že si řeknu – tak to může bejt tak napůl, nebo to může bejt úplně jinak. Když řekne každej něco úplně jinak, tak moc nevim, co z toho pochytit, tak to prostě nějak spojim.

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru s Elenou (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Nemá žádný peníze.

Jaký má třeba vlastnosti, jak se chová?

Asi by možná trošku kradl, měl by divný oblečení.

Jak si představuješ, že chudý člověk žije? Kde bydlí, co dělá přes den, jestli má rodinu...

No tak rodinu asi bude mít, ale spíš si myslím, že bude bydlet v takový malý chatičce.

Co práce chudého člověka, pracuje?

Třeba prodává metly. A nebo košťata.

Jak chudý člověk tráví svůj den, co dělá?

Tak asi si dá teplej čaj. Normální věci.

Proč si myslíš, že je ten člověk chuděj, jak se to stalo?

Třeba si v práci řekli, že nemaj dost peněz pro všechny zaměstnance, tak někteřejm dávaj menší plat.

Jak si oproti chudýmu člověku představuješ bohatýho člověka?

Že má plno peněz a má všechno obrovský. Má obrovskej dům, má plno zlata, žije si jako král.

Jak si představuješ, že bohatý člověk žije? Stejně jako jsem se ptala u toho chudého.

Asi nemusí vůbec pracovat, když je bohatej. Nebo si třeba platí někoho. Může prosedět celej den na židli, pít přitom teplej čaj a nemusí prostě nic dělat.

A když si říkala, že ten člověk má plno peněz, má obrovskej dům, nemusí pracovat, tak jak přišel k tomu, že je bohatej?

Asi předtím hodně pracoval. Nebo pracoval třeba u krále.

Čím bys chtěla být ty, až vyrosteš, jaký máš sny?

Být astronautkou.

Myslíš, že by bylo těžší, stát se astronautkou, kdybys byla z chudé rodiny? Mohla by ses jí vůbec stát?

To si úplně nemyslím, že bych mohla. Podle mě bych ten let zvládla, ale zase trochu něco stojí vypůjčení té rakety. To by si musela být třeba v nějaký práci, která ti to zaplatí, protože potřebujou o tom vesmíru něco zjistit.

Kdybys byla z bohatý rodiny, bylo by jednodušší stát se astronautkou?

Asi jo, ale kdybys byl bohatej, tak co s penězma ve vesmíru. Ale zase si myslím, že bys tam dostal lepší jídlo a pití, super raketu. Oni jsou totiž různý druhy raket.

Co si myslíš o tom, že vedle sebe na světě žijou chudý a bohatý lidi, je to v pořádku?

No je to v pořádku, ale těch chudých lidí si asi nikdo většinou nevšímá. Radši je neprovokujou, protože ti potom můžou něco udělat.

Proč si myslíš, že chudí lidé chtějí druhým něco udělat?

Protože nemaj žádný peníze a chtěj získat peníze ostatních lidí, aby měli na nějaký věci.

Představ si, že si ve třídě a v jedný lavici sedí chudá holka v druhý bohatá. Jak si myslíš, že se k nim ostatní žáci ve třídě budou chovat? Co si o nich budou myslet?

Chudá by asi neměla moc kamarádů a ta bohatá by jich měla hromadu, protože by jim dala to, co by chtěli.

Jak bys to vnímala ty? Ty by ses radši kamarádila s chudou nebo bohatou holkou?

Nevim. Asi s tou bohatou.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to máš s médii ty, které nejvíc používáš? Koukáš na televizi, nebo jsi spíš na počítači nebo na mobilu, nebo víc čteš knížky...?

Asi nejvíc používám mobil, protože v mobilu mám nahraný i nějaký knížky.

Co na mobilu nejčastěji děláš?

Koukám se na něco.

Na co třeba?

Asi nejvíc na YouTube.

Na co tam nejčastěji koukáš, co tam hledáš?

Různý věci, třeba jak se něco vyrábí, jak se nakreslí hezký obrázek. Já hrozně ráda kreslím.

Koukáš na televizi?

Taky hodně. Až na to, že tam jsou dlouhé reklamy. Ty třeba na YouTube moc nejsou. Já si to třeba pouštím potom ze Skylinku ze záznamu z mamky telefonu, to pak můžu přeskačovat reklamy.

(...)

Na co nejčastěji koukáš na tom Skylinku?

Třeba na Děčko, když tam najdu něco pro větší, nebo na Minimax.

Takže koukáš třeba pohádky a vzdělávací programy, jak byla třeba na Děčku UčíTelka?

Pohádky jo, na vzdělávací nekoukám. Učitelka je blbost.

(...)

Když koukáš na YouTube, na pohádky nebo na Skylink, tak myslíš, že to, co ty média ukazují, ukazuje svět takovej, jak je doopravdy je?

Oni spíš chtějí mít zákazníky a různě nabízejí ceny, i když to je vlastně jenom k tomu, aby tě donutily se tam podívat a koupit si to, i když to vlastně není tak levný.

Vzpomeneš si, jestli si v médiích viděla nějaký příběh o chudejch a bohatějch lidech?

Ano, viděla jsem toho pár, ale nedokoukala jsem to, a když to byla knížka, tak se mi většinou moc nelíbila. Ta knížka byla o nějakých bratřích, kdy jeden má hromadu peněz, protože byl třeba manžel nějakýho bohatýho lorda a ten druhý si vzal chudou ženu.

Jak to, že se ti ty příběhy o chudejch a bohatějch nelíbí?

Mě tyhle věci moc nezajímají.

A proč? Nepovažuješ to za důležitý?

To moc ne, ale slyším o tom hodně a občas to je i v nějakých pohádkách, je to v knížkách, ale mě to moc ne...jednou jsem četla knížku, ale to mě přestalo bavit, protože jsem si koupila něco jinýho. Já jsem se o tyhle věci nikdy moc nezajímala.

Když si četla knížku o těch chudých a bohatých bratrech, ovlivnilo to nějak tvoje myšlenky a představy o chudých a bohatých lidech?

Jako přemýšlela jsem o tom chvíli, když jsem ale začala číst něco jinýho, tak už mě to přestalo zajímat.

A změnilo tvůj názor nějak na chudý nebo bohatý lidi to, co sis o nich přečetla?

Jakoo...trošku jo. Protože já chodím do lidušky, hraju tam divadlo, tak sem se tam hodně věci naučila a třeba ten chudej se může třeba později stát králem.

Takže ses naučila, že se chudej člověk může jednou stát bohatým?

Jo.

Říkala si, že tě tohle téma moc nebaví, ale že o tom hodně slycháš. Odkud se o tom dozvídáš?

No já mám kamarádku, která se o to hodně zajímá a ví o tom hodně.

To je kamarádka tvého věku nebo starší?

Ta je mého věku a chodí se mnou do třídy.

A jaktože se o to zajímá?

Ona je takovej věřící typ, ona věří na hodně věci.

Jakože věří na chudý a bohatý lidi, nebo jak to myslíš? Ty nevěříš na chudý a bohatý lidi?

Já na to moc nevěřím, ale věřím na Ježíše Kristus Pána, to je asi jediná věc, ve kterou věřím.

Takže ty nevěříš, že existují chudý a bohatý lidi?

Jako...bohatý jsou teď víc než chudý, protože teď má skoro každej hodně peněz. Dřív bylo hodně chudých a bohatých, ale teď už jich tolik není. Teď má každej v kapse alespoň trošku peněz.

Takže to podle tebe už nemá moc smysl řešit, protože těch chudejch je maličko?

Jo.

Když se vrátíme k médiím. Myslíš si, že když je v médiích hodně příběhů o chudejch a bohatejch lidech, tak to může nějak ovlivnit to, co si o nich lidi myslí?

No...jako hodně jo. Ale i ne.

Představ si, že v televizi uvidíš, že všichni chudí lidé jsou zlí, a pak přijdou domů tví rodiče a řeknou ti, že všichni chudí lidé jsou hodní, že to tak zažili. Věříš v tomhle víc médiím nebo rodičům, nebo třeba svým kamarádům?

Víc člověkovi. Protože třeba do knížky můžeš dát ledaco, ale hlavně aby ten příběh dával smysl. Kdežto třeba pravdu většinou jen tak nevymyslíš. Kdežto v té knížce si můžeš vymyslet, co chceš a nemusí tam bejt vždycky pravda.

Příloha č. 4: Přepis rozhovoru s Jáchymem (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Je to člověk, který nemá skoro nic, nemá žádný bydlení, nemá šaty, nemá peníze a z čeho by mohl žít. Chudý člověk prostě nemá tolik věcí, jako ten bohatý.

Jakým způsobem si představuješ, že ten chudý člověk žije? Jak vypadá jeho den, jak tráví své volné chvíle, jestli a kde pracuje, co jeho rodina...takový ten každodenní život.

On má takovej menší domeček, malej fakt, protože nemá moc peněz a lidi ho neobklopujou, protože nemá moc čistý oblečení, protože nemá tolik peněz, aby si kupoval věci, má jenom špinavý věci a lidi ho proto ani neobklopujou. Nějaký se s ním můžou kamarádit, ale to může bejt taky nějakej bezdom...nějakej prostě ne bohatěj člověk.

Jak se stane, že je člověk chudý? Proč to tak je?

Podle mě, když ty lidi maj peníze a nejsou ještě chudý, tak je utrácí za nějaký blbosti, vůbec nepřemýšlí, co dělají, co kupují, neví, co s tím budou dělat, budou hodně utrácet a pak zjistí, že třeba nemají ani školu a ty děti už tam nechodí, protože rodiče nemají žádný peníze, tak pak zjistí, že už nemaj skoro žádný, že už maj jenom trošku. A dál už to nejde, tak takhle se stane, že jim dojdou peníze.

Jak si oproti chudému člověku představuješ bohatého?

Má velkej luxusní dům, má velkou luxusní zahradu, maj hodně zvířat, maj pole, prodávaj, vydělávaj, maj potom díky tomu hodně peněz. Nevím, co by jim mělo vadit, protože když jsou takhle bohatý, tak maj skoro všechno, kupujou dětem velký hračky. Můžou si dovolit skoro úplně všechno. A ta pani a ten pán můžou chodit do nějaký práce, ze který dostávaj hodně peněz, maj tam bydlení, můžou si dovolit skoro všechno.

Myslíš si, že jsou nějaký rozdíly mezi chudýma a bohatýma lidma, co se týče jejich vlastností nebo jejich pocitů?

Mezi chudým člověkem a bohatým je rozdíl. Ten bohatěj si může dovolit skoro všechno a ten chudý skoro nic. A ten chudý si myslím umí trochu víc věcí, třeba v přírodě si umí poradit, protože je chudej a třeba si chodí do lesa trhat houby, tak si tam může udělat v lese domeček, umí toho takhle víc, než ten bohatěj. Ten se zase ale umí orientovat víc ve městě, v elektronice, může mít lepší počty, umět líp počítač. Ten bohatěj zase může umět víc takovejhle věcí, než ten chudej.

Co si myslíš o tom, že vedle sebe na světě žijou chudý a bohatý lidi? Je to v pořádku?

Ty chudý a bohatý se můžou skamarádit, ty děti si můžou hrát spolu, můžou si půjčovat hračky a pak by to bylo takový vyrovnanější. Ty bohatý by půjčovali věci těm chudejm, a jak maj ty zahrádky, tak jak si tam všechno vypěstujou, tak jim daj třeba polovinu, aby oni taky měli nějaký bydlení a tak. Je to takový dobrý, když si bohatý a chudý půjčujou nějaký věci. Měli by si pomáhat, aby přežili.

Jaký máš sny, co bys chtěl dokázat?

Já bych chtěl umět létat. Chtěl bych dělat nějaký pokusy, chtěl bych bejt kadeřník, možná policajt. Mám toho hodně.

Myslíš si, že by na splnění těchto tvejh snů mělo vliv, kdybys byl z chudý nebo bohatý rodiny? Byli by tvý šance odlišný?

Ty chudý by to ani neměli tak těžký. Protože maj víc schopností, než ty bohatý, můžou si to udělat sami všechno, jsou šikovnější. Ty bohatý si to zase všechno můžou hned koupit. Maj víc možností, co můžou udělat, ty chudý jich maj hodně málo, můžou si to ale udělat třeba ručně.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to s nima máš? Který používáš, na co třeba koukáš, co na nich děláš?

Já se rád koukám na televizi, koukám na filmy, učím se přes tablet, jsem online, úkoly si dělám přes počítač, celá naše rodina má počítače, všichni máme telefony, kromě mýho bráchy, kterému je šest let. Máme tady prostě tu elektroniku. Mě baví koukat na videa, hrát hry, bejt na tabletu. Když u mě třeba večer spí kamarádi, tak se koukáme na filmy, elektroniku využívám docela dost.

Koukáš se třeba s rodičema na zprávy?

Já se rád koukám na zprávy, protože se dozvím, co se děje a baví mě to docela.

Myslíte si, že to, co je v těch médiích, je doopravdy, že to odráží svět takovej, jakej skutečně je?

To, co říkaj ve zprávách, je fakt pravda velká, ale když si s mamkou čtu knížku, tak tam se třeba dozvím věci, co jsem nevěděl, ale co se fakt staly. Třeba jsem teď četl knížku o nějakých horolezcích, co lezli na Mount Everest, to jsem třeba ani nevěděl, že něco takovýho je. A když se koukám třeba do televize, koukal jsem se na Aladdina, tak to si nemyslím, že bylo úplně pravdivý, to si asi vymyslel. Ale ty zprávy jsou pravdivý, a ty videa, ty taky někdo udělal. Takže zprávám věřím, ale nějakým filmům úplně ne.

Vzpomeneš si, jestli si viděl v médiích nějaký obsah o chudejch nebo bohatějch lidech? A nemusí to bejt jenom lidi, můžou to bejt třeba i nějaký pohádkový postavy.

Koukal jsem se na jeden dokument, ale ty lid nebyli úplně chudý, ale žili někde jinde, měli takový starší baráky, měli tam jenom starý dřevěný schránky, měli tam plátno, prodávali nějaký dřevěný mísy, dělali rukama, udělali si třeba takový jídlo, třeba zeleninu a ovoce a nevěděl jsem, že to existuje, takže pro mě to bylo naučný, že jsem se dozvěděl, že něco takovýho existuje. Že jsou takhle chudý.

Když říkáš, že to pro tebe bylo naučný, tak když nějaký takovýhle věci vidíš v médiích, o chudejch a bohatějch lidech, tak přemýšlíš potom o tom nějak, mění to nějak tvůj pohled na takový lidi? Učíš se z toho?

Jo, já se z toho ty věci učim. Třeba co takový lidi jedí, co maj rádi. Ale pak mi taky hodně vyprávěj rodiče. Že třeba takový lidi bydlej v Nepálu, takže potom vim, jak žijou, jak to tam vypadá, jak je to tam jiný. Když cestuješ, tak se naučíš hodně věcí o tom, jak žijou jiný lidi, jak vypadaj jiný místa, o kterejch jsem dřív ani nevěděl.

Takže to bereš tak, že ty média ti zprostředkujou zkušenosti s jinejma lidma, který v životě třeba nepotkáš nebo nemůžeš potkat, že ti to doplní tvoje zkušenosti.

Jo.

A když se takhle mluví o chudejch a bohatějch lidech v médiích, myslíš, že to může mít vliv na myšlenky ostatních lidí?

Já na tohle úplně nemám názor.

Příloha č. 5: Přepis rozhovoru s Jasmínou (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Že nemá tolik moc věcí. Nemá tolik věcí, kolik by potřeboval mít. Nebo jako má, ale ne tolik, nemá jich dost.

Jak si představuješ, že ten chudý člověk žije? Kde bydlí, co dělá přes den, kde pracuje, co dělá, když má volnou chvíli, jestli má rodinu...

V práci za to nedostává moc peněz. Určitě se asi nekouká...nebo jako může se koukat na telefon. Chodí ven, je doma...

Má ten člověk rodinu?

Jo.

A v kontextu toho, jak si představuješ chudého člověka, spojí se ti s ním nějaké vlastnosti?

Ne. Můžeš ještě jednou prosím?

Jestli se ti s chudým člověkem spojí nějaké vlastnosti. Jako třeba smutný, veselý, spokojený...

Jo, podle mě chudý člověk může být veselý a spokojený.

Takže si nemyslíš, že když je někdo chudý, tak je třeba smutný?

Ne, to si nemyslím, že se to váže na to, jestli je někdo chudý.

Představ si holku z chudé rodiny, čím si myslíš, že by chtěla být? Jaké jsou její sny v životě? Může si nějaké sny vůbec plnit?

Sny přesně nevím, ale určitě si svoje sny může plnit.

Jak si představuješ oproti chudému bohatého člověka?

Ten chudý sice nemá tolik věcí jako bohatý, ale ten chudý musí být alespoň o trochu šťastnější.

Proč?

Ten bohatej má třeba hodně věcí, ale nemá moc pravých přátel nebo rodinu.

A z jakého důvodu nemá tolik přátel?

Protože je třeba zlej. Ale nemusí to tak bejt, ale většinou to tak je.

Proč si myslíš, že je nějakej člověk chudej a nějakej bohatej, čím to je?

Ten chudej má třeba práci, která mu nedává tolik peněz, nebo je sám a nemá se na koho obrátit. A ten bohatej svý peníze třeba zdědí nebo vyhraje v losu.

Jak jsem se tě ptala, jak žije chudý člověk, tak jak si naopak myslíš, že vypadá život bohatého člověka?

No...může bejt sám, žije sám. Sice má hodně věcí, ale myslím si, že spíš žije sám, na rozdíl od toho chudýho, ten má kolem sebe víc lidí.

Představ si holku z bohaté rodiny, čím si myslíš, že by chtěla být, o čem sní?

I když má všechno, tak má sny, chtěla by pořád víc a víc.

Co si myslíš o tom, že ve tvém městě vedle sebe žijí chudí a bohatí lidé? Je to v pořádku?

Jako jo. Mělo by to bejt v pořádku, to není takovej...jako je v tom rozdíl, ale myslím si, že to je v pořádku, že to nevadí.

Myslíš, že se nějak liší chování lidí k bohatému a k chudému člověku? Představ si třeba, že ve třídě ve škole sedí v jedné lavici chudý žák a v jedné lavici bohatý žák. Co si o nich myslí ostatní žáci ve třídě? Jak se k nim chovají?

No třeba s tou bohatou se víc kamaráděj, ale není to takový to opravdový přátelství. Jenom jí využívaj kvůli tomu, že maj hodně peněz.

A proč si myslíš, že se lidi chovaj líp k bohatějším lidem?

No protože maj hodně peněz...třeba si můžou myslet, že jim něco dá, něco jim koupí, ale tak to vůbec bejt nemusí.

A jak se chovaj k té chudé holce? Budou se s ní bavit málo?

Ne to ne. Budou se s ní bavit, ale nebude to tolik lidí jako u té bohaté. Ale bude mít víc pravejch přátel.

A co ty? Bavila by ses radši s chudou nebo s bohatou holkou?

S chudou.

A proč?

Já nevim. S tou bohatou by to bylo o ničem, protože by byla taková zlá a zahleděná do peněz.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to máš s médii? Koukáš na televizi? Používáš počítač? Používáš mobilní telefon? Používáš je každý den? Co na nich děláš?

Koukám se na televizi, přitom sem na telefonu a čtu si knížky.

Na co se koukáš v televizi?

Se ségrou se koukáme na pohádky, ale nejčastějš na Simpsonovi nebo Futuramu.

A co knížky?

Čtu věci spíš pro náctiletý, takový už romány.

Co telefon?

Většinou si píšu s kamarádkou přes WhatsApp.

Koukáš třeba na YouTube?

Teď už moc ne. Spíš vyhledávám na Googlu. A občas čtu zprávy.

A když vezmeš YouTube, zprávy a tak, myslíš si, že to co tam najdeš, je doopravdy, že to odráží svět takovej, jakej skutečně je?

Na tom YouTubu ne. Ale v těch zprávách...někdy jo, ale většinou to není pravda. Ty lidi si to vždycky nějak upraví.

Viděla si někdy v médiích nějaký obsah, kterej se věnoval chudejm lidem? V pohádkách, knížkách, ve zprávách...

V pohádkách určitě, tam je chudej člověk skoro vždycky ta druhá postava. V knížkách na to narazím někdy, ale třeba v časopisu nebo na Googlu je toho docela hodně. Na telefonu je toho nejvíc, ale jenom někdy, ale když to tam je, tak toho tam je hodně.

V jaký formě je tam ten obsah o chudých lidech?

Je tam vždycky jakože obrázek, pak jsou tam články.

Narážíš takhle i na bohatý lidi?

Jo, to zase na tom telefonu, v článkách. A v pohádkách jsou ty bohatý hlavně ty zlí.

A když takhle narážíš na obsah o chudejch a bohatejch lidech, myslíš si, že je to skutečný, že to odráží, jaký ty lidi skutečně jsou?

Myslím si, že ne.

A když sleduješ takovejhle obsah, ovlivňuje to nějak tvoje myšlenky? Když si čteš třeba článek o chudejch nebo bohatejch lidech, jestli to pak nějak ovlivní, jak o těch lidech potom přemýšlíš?

Uvažuju nad tím, ale nevěřím tomu, co se všude ukazuje, že je pravda. Kouknu se na to, na pár sekund se nad tím zamyslím, a pak se rozhodnu, jestli to je pravda nebo ne.

A myslíš si, že obsah o chudejch a bohatejch lidech může mít vliv na to, co si o nich myslí ostatní lidi, společnost?

Myslím, že jo. Že lidi mají hodně informace odtud.

Jak to máš ty důvěrou v média. Když bude v médiích třeba článek, že všichni chudý lidi jsou hodný a zaslouží si pomoc a pak přijde domů třeba tvoje mamka, která ti řekne, že jí okradl chudej člověk a že všichni chudý jsou zlí. Komu budeš věřit, jak s těmahle informacemi budeš zacházet?

Určitě budu věřit rodičům. Rodiče říkají pravdu, v médiích tu pravdu úplně neříkají.

Příloha č. 6: Přepis rozhovoru s Jenovéfou (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Jako milýho, kterej je rád za to, co má. Když třeba bydlí jenom v malým domečku, tak i když mají třeba jenom rohlíky, tak mi přijdou ty lidi takový milý. A když potkaj bohatšího, tak nejsou závistivý, ale naopak mu to přejou. Takže já si je představuju milý, přející a že si zvykaj na ten svůj život a jsou rádi za to, co maj.

A jak si představuješ, že takovej chudej člověk žije? Kde bydlí, co dělá přes den, když má volnou chvíli, kde pracuje, co jeho rodina...

Já jsem nad tím nikdy nepřemejšlela. Třeba kde bydlí, tak to nikdy, jestli v nějakým malým domku nebo v malým bytě. Když ale občas koukám na nějaký show a jsou tam chudý lidi, tak vidím do jejich domovů, ale...já si to třeba představuju, že bydlí třeba klidně v dřevěný, třeba v cizí zemi, že maj třeba jenom dřevěnou stodolu, a tam maj postele, který si sami stavěj.

A chudýho dospělýho, kterej už pracuje, si představuju v nějaký práci, kde je to na něj třeba těžký. Třeba pekařství, kde má těžší práci, aby si vydělal, ale přesto si nevydělá moc, protože ty ostatní jsou na něj trochu zlý, protože ho nemaj rádi třeba proto, že je chudej.

A chudý děti si představuju, že ve volný chvílce hrajou takový ty hry, který se hráli dřív. Třeba Josef Lada si se svýma bratrama pinkal kuličkama do důlku. Nebo že si udělaj panáčky ze dřeva. Nedělaj takový věci, jako děláme my, když máme třeba telefon, že si občas píšeme s kamaráda. Ale oni si toho užijou hrozně moc, protože nemaj přístup k těmhle tabletům a telefonům a ani je to neláká a užijou si.

A co rodina toho chudýho člověka?

Třeba máma s tím dítětem má pevnej vztah a jsou k sobě milý, ale táta je smutnej třeba z toho, že jsou na něj v tý práci zlý nebo ho chtěj vyhodit a má s tím trable. Takže ta rodina žije tak trochu bez otce, kterej je zavřenej v nějakým malým podkrovíčku a tam pracuje.

Takže táta je ten, co živí tu chudou rodinu?

Jo, živí, ale má s tím trable.

Ted' si představ, že si holka z chudý rodiny. Jaký by byly tvoje sny, čeho bys v životě chtěla dosáhnout?

No tak já šíleně ráda tančím a zpívám, takže...já vlastně vůbec nevím, jestli když je hodně chudá rodina, jestli ty děti třeba choděj někam do školy, jestli se o to rodiče dokážou postarat,

je někam dát. Takže můj sen by byl si najít kamarády, který by byly normální lidi, který nejsou chudý. Chtěla bych bejt s nima a dozvědět se od nich informace ze světa o lidech, který s tou chudobou nemaj potíže. A asi bych hodně tančila, zpívala, broukala si...protože teďka bych se chtěla stát učitelkou, ale kdybysme byli v hodně chudý rodině a nedokázala bych se postarat ani o to, aby ty děti chodili do školy, tak ani nevím, jestli bych věděla, co to obnáší.

A když si mluvila o tom, že je tvůj sen stát se zpěvačkou nebo tanečnicí, tak kdybys byla z hodně chudý rodiny, mohlo by se ti to splnit, nebo kvůli tý chudobě by to nešlo?

To si zas nemyslím. Díky těm kamarádům, který bych potkávala, bych se víc rozvíjel, a když bych už byla veliká, tak bych měla přitele, kterej by byl třeba z tý bohatý rodiny, a takhle bych to propojila a měla bych víc a víc možností a mohla bych toho klidně dosáhnout.

Takže by ses snažila vymanit z chudoby a dostat se do bohatší společnosti, kde jsou větší možnosti?

Jo. Ale ono je těžký si to představit, když chudý lidi vidíš jenom ve filmech nebo tak. Ale asi takhle nějak by to bylo.

A když se bavíme o plnění snů, myslíš si, že lidi z bohatejch rodin maj větší šanci na splnění těch svejch, než lidi z chudejch rodin?

Já si myslím, že je to tak podobně. Když třeba zase vyrůstáš v tý bohatý rodině, tak já ty bohatý lidi...nechci říkat doslova lenochy...ale jsou zvyklý na ten luxus, jsou zvyklý ležet, jsou zvyklý na odpočívání, takže já si myslím, že tím, jak jsou bohatý a lenivější, tak jsou ty jejich možnosti potom už celkem podobný.

Jak si představuješ bohatýho člověka?

Třeba chlapa si představuju jako takovýho nebezpečnýho, že na svět je trošku naštvanej nebo že se každému vysmívá, když vidí třeba dítě, co má problém, tak se mu vysměje. Představuju si ho, nevím proč, ale takovýho zákeřnýho.

U ženský nevím. Já si vždycky představovala takhle chlapa. Mohla by bejt hodná, mít ráda tu rodinu, pro kterou chce to nejlepší. A když si vezme bohatýho člověka, protože pochází z takový normální nebo chudší rodiny, tak mi přijde, že je za tu svojí rodinu ráda, ale že je občas smutná, že jí ten život nebaví a vzpomíná na to, jak si užívala ten předchozí chudší život. Kdy dělala něco jinýho, než že jenom ležela na gauči a koukala do telefonu. Občas mi

přijde, že by se třeba toho bohatého zákeřného chlapa třeba i bála a nebyli by na sebe úplně nejhodnější.

Takže jestli tomu rozumím správně, tak ty si představuješ, že ty chudý máš zajímavější život než ty bohatý

No přijde mi, že ty chudý si dokážou víc vážit toho, co máš, než ty bohatší, který by chtěl pořád víc a víc a jsou takový chamtivý. A ty chudší když zrovna nemyslej na to, jak se asi máš ty bohatý, že to máš takový, nechci říkat dobrý, ale že jsou s tím vyrovnaný.

Když si představíš bohatou holku tvýho věku, tak jaký má sny? Jsou třeba jiný než ty, co má ta chudá holka? Míří jinam?

No tím že ta bohatá vyrůstá v té bohaté rodině, tak nevím, jestli má takhle kreativní sny jako tančit, zpívat nebo učit. Víc se zajímá o módu, její máma si určitě kupuje hodně oblečení, takže vzhlíží k těm rodičům, který nemá takovýhle kreativní sny. Takže takhle bohatý děti asi klidně můžou mít sny jako chudý, ale jsou potom takový víc...že ty sny nejsou tolik kreativní, a že si to ne tolik přeješ, ale že už seš znuděnej. Přemejšlím, co bych as tak chtěla...no tak třeba nový džíny. Třeba ty děti by mohly chtít bejt třeba modelky, to tak sedí docela.

Proč si myslíš, že je někdo chuděj a někdo bohatej? Čím to je?

Když začíná rodokmen chudý rodiny, tak se ty zakladatelé narodí třeba v chudý zemi, v Sýrii nebo Arábii a takhle to jde dál a dál a ty ostatní znají tu pověst toho celého rodokmene, tak se k nim nechovaj hezky. A jak se stane bohatým, to nevím. Že máš to štěstí, že se naroděj někde, kde je dobrá úroda, daří se tam, všichni jsou k sobě milý, tak se jim daří dál a dál, a pak až do roku 2021, kdy máš vily, auta.

Takže ty si myslíš, že člověk se prostě narodí buď chuděj nebo bohatej?

No jako chuděj nebo bohatej. Buď se narodí na dobrým nebo blbým místě. Třeba v Arábii nebo v pouštích se tomu nedaří úplně nejlíp. My jsme byli třeba právě v Arábii a tam jsme viděli spoustu chudějch lidí. Takže si myslím, že je to spíš místem a tím, jak se to vyvíjí.

Když říkáš, že chudý lidi jsou v Sýrii a Arábii, tak máme chudý lidi i u nás v Česku?

Jo, to jo. Buď je chudá celá rodina, třeba bezdomovci. Bezdomovci jsou třeba normální rodina, ale ženská ho vykopne a jsou z nich chudý lidi. Ale když vezmu celou velkou rodinu, tak to začne někde v Arábii a jak se ty lidi stěhujou, tak se z nich stávají Češi, Němci a tak.

Co si myslíš o tom, že vedle sebe na světě žijou chudý a bohatý lidi? Je v pořádku, že je někdo chudý a někdo bohatý?

Podle mě to není špatně. Protože když se koukám na filmy, tak tam si hodně ty bohatý myslej, že...jako nechci to přirovnávat ke druhý světový válce jo...ale Hitler si myslel, že lepší Němci budou mít větší stát a budou tam jenom ty dobrý a ty špatný ostatní země musej bejt vytlačeny. Takhle by to nemělo bejt, aby chudý byli někde na okraji a ty bohatý uvnitř. Myslim si, že je dobře, že žijem všichni takhle společně.

Takže je ten svět potom zajímavější, když nemaj všichni stejně

Asi jo. Nebo jako zajímavější...je to normálnější. Takhle – třeba spousta chudejch lidí má už chudej původ, takže se jim nedaří pořad dál, ale některý lidi odmítaj pracovat a proto jsou chudý. Takže proto je i spousta lidí na ty chudý zlejch, protože je nemaj rádi, protože si myslej, že ta část lidí prostě nebude pracovat a budou chudý. Ale spousta lidí se snaží si vydělat, ale ostatní lidi si myslej, že je to ta druhá část, ty lenoši.

Takže někdo, když je chudej, tak si to zaslouží, protože je líný a nechce pracovat?

No vlastně jo. Takovej pohled pravičáka.

Představ si, že spolu do třídy chodí dvě holky. Jedna je hodně bohatá a jedna hodně chudá. Jak se ke každý z nich budou chovat spolužáci?

Nechci říkat, že ty hloupý, ale ty, co si myslí, že bohatý jsou lepší, tak ty půjdou za tou bohatou a tý chudý si nebudou všímat. Ale ty chytrý, který ví, že se nemá soudit kniha podle obalu, půjdou k oběma. A když zjistí, že ta bohatá je hrozná fíflena, tak se s ní nebudou bavit, a půjdou k tý chudý. Ale ty, který maj v hlavě názor, že chudý jsou horší, by se tý chudý třeba štítily. A nebo by k ní vůbec nešly. Ty chytrý prostě ví, že obě můžou bejt hodný, ale že obě můžou bejt i hrozný.

Jak by ses k těm holkám chovala ty?

Já jsem nikdy nepodporovala mít jenom jednu kamarádku, já mám spousta kamarádek. Takže i kdyby byla ta bohatá hodná, tak bych šla za tou chudou a třeba se stane mojí kamarádkou. Já bych nad tím nikdy takhle nepřemejšlela, že chudý jsou horší. Já беру chudý spíš jako statečný.

K nám třeba chodí jedna paní z Ruska na úklid a občas sebou přivede svojí dceru, který je stejně jako mě. A ona vůbec neříká „jee, ty to tady máš tak hezký“ a byla ráda za to, co má a nebrala to tak, že „ona se má líp a já se mám hůř“, byla usmířená s tím, co má.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to máš s médii, který používáš? Jestli televizi, knížku, tablet, jestli koukáš na filmy a tak.

Jak je teď online výuka, tak šíleně používám počítač. A večer si čtu. Když sem byla menší, tak sem se koukala na blbosti na tabletu a na YouTube a teď když už jsem starší, tak mi to rodiče zakázali. A já jsem s tím názorem usmířená, protože na tom YouTubu jsou šílený slepičárny, tak se teď koukám spíš na telku, protože ty filmy, ne že by byly úžasný, ale trochu to vzdělává a je to trošku inteligentnější než YouTube. Telefon používám, když se s někým chci na něčem dohodnout. Nejvíce používám ale ten počítač. Kromě online výuky mě teď hodně zajímají různé videoklipy, pouštím si tam různé písničky a když se nudím, tak se koukám na ty klipy. Večer si čtu třeba tři čtvrtě hodiny. Já teda čtení nemám moc v oblibě, ale musím číst do školy a s mamkou máme dohodu, že můžu jít později spát, když si budu číst. Není to něco, co nesnáším, ale není to úplně něco, co miluju. Pak jsem taky dostala nový pokoj a mám televizi a na ní mám Netflix.

(...)

Co se týče televize, tak tys říkala, jak jsme se bavili o chudejch lidech, že se koukáš na nějaký show?

Třeba na Star Dance nebo SuperStar, tak tam jsou účastníci z různých rodin a spoustu krát jsou třeba v tý SuperStar ty účastníci hlavně proto, aby vyhráli peníze.

Když se tak bavíme o těch médiích, tak myslíš si, že to, co v těch najdeš nebo to, o čem mluví, jak ukazují svět, tak myslíš, že je to doopravdy, že to věrně odráží svět takovej, jaký skutečně je?

Jako nevím. Třeba když se občas koukám na ty filmy...no to jsem vybrala trochu divný téma. Když se koukám na filmy, kde lidi žijou v přírodě, třeba na farmě, prostě nejsou z velkoměsta, nemají ty mobily a tablety, tak si to tam hrozně užívají. Občas si říkám, že bych to taky chtěla zažít, ale když se na to koukám, tak mi to přijde docela jako dřina. Takže nevím. Občas mi přijde, že jsou v těch filmech ty různé situace udělaný hodně pozitivně. Ale třeba na YouTubu, když sem byla malá a neměla sem mozek, bylo mi třeba sedum, tak sem občas narazila na různé lidi, který byli trochu sprostý a přišlo mi, že se předvádějí. Na tom YouTubu si lidi hodně hrajou na něco, co tak není, nebo jaký nejsou. Ale třeba některý lidi, třeba nějaký malý holky, co to nemají ještě úplně zažitý, tak to můžou všechno myslet vážně.

Vídáš v médiích často příběhy o chudejch lidech, nebo prostě chudý lidi?

Pamatuju si, že v SuperStar byl jeden kluk, kterej měl velkej talent a přišel tam s hrozně chytlavou písničkou. A ten měl nemocnou maminku, měli jenom jeden pokoj. Tak to byl kluk, kterej z toho byl asi smutnej, ale nedával to najevo a byl právě vděčnej...no vděčnej...že úplně nebrečel, že by chtěl něco jinýho, ale byl statečnej, že to ustál, že se musí starat o mámu a o domácnost a ještě k tomu měl talent. Nevim, jestli vyhrál, ale dostal nějaký peníze od nějaký Kooperativy a lidi mu pomohli.

(...)

Změnilo třeba tohle tvůj pohled na chudý lidi?

No, já sem byla tehdy ještě malá, tak sem to moc nevnímala, ale teď se třeba koukám na jednu show, kde se zpívá a tam bylo hodně lidí, co má problém, že se něco stalo, tak sem si říkala, statečný lidi. Že i když maj nějakej viditelnej problém, tak si i tak jdou za svým snem a to, co mi přišlo statečný, že se nebáli názoru, kterej na ně měli ostatní lidi.

Takže když o nich vídáš tyhle příběhy, koukáš se pak na ty lidi jinak nebo ne?

No já nevim. Beru je prostě za statečný. Oni ty lidi nebyli úplně chudý, ale byli třeba nemocný. Ale já vlastně chudý a nemocný беру dost jakoby dohromady.

Vzpomeneš si třeba, že se mluvilo o chudých lidech v pohádkách?

Třeba Aladin. A taky v dalších pohádkách jsou chudý princové a princezny. Králové je chtěj chránit třeba před těma chudejma, o kterejch říkaj, že jsou horší, že jsou pod náma, a že si má ta princenza cenit toho, že je princenzna. Nebo takhle. Zrovna filmy můj pohled na chudý lidi moc nezmění, ale třeba takhle ve zprávách, na který se máma kouká, a já to chci šíleně vědět a máma mi to řekně, tak řeknu, tyjo hustý, ty jsou statečná, to jsem nevěděla, že má někdo takovej názor. Ale prostě pohled na chudý lidi mám prostě v hlavě, než že bych to viděla třeba někde ve filmu.

Myslíš si, že to, co se říká o chudých lidech v médiích, může ovlivnit to, co si o těch lidech potom myslí ostatní lidé?

Třeba u filmu nebo pohádek si myslim, že když se na to kouknou mladší děti,, třeba na nějakej seriál, kde jsou ty lidi zobrazovaný třeba jako vyložené hloupý nebo zlý, tak to vliv může mít.

Já když sem byla mladší, tak sem se koukala na nějakej seriál a podvědomě jsem potom mluvila jako ty postavy a rodiče mi vždycky připomínaly, že mluvím jako ty postavy z toho seriálu. Když sem byla mladší, tak to na mě vliv mělo.

Takže podle tebe ty věci z médií můžou mít na lidi podvědomý vliv?

Jo. Hlavně teda na ty mladší, třeba do pěti let. Ale pak se toho člověk víc dozvídá od rodičů a víc si uvědomuje, že tohle je blbost, z tohohle si příklad neberu, ale u těch mladších dětí, který nevědí, to tak klidně bejt může.

Ty teda dáváš víc na svý rodiče než na to, co vidíš ve filmu, čteš v knížkách, vidíš ve zprávách a tak?

Tak to má asi většina lidí, že vzhlíží ke svejm rodičům a věří jejich názorům, a že ve filmech to berou jinak. Ale mě třeba rodiče od mala říkaj různý věci.

Představi si, že by ses třeba koukala na zprávy, kde budou říkat, že chudý lidi okrádaj lidi na ulici a potom přijde domu třeba tvůj táta a ten by řekl, že to není pravda, že on má zkušenost, že chudý lidi nikdy nekradou, a že jsou hodný. Jak bys s těmahle protikladnýma pohledama zacházela? Jak by sis to srovnala?

Zrovna v takovýmhle případě bych asi spíš víc věřila těm zprávám, protože tam je to jakoby dokázaný. Když se stane nějakej případ, tak to zachytí na kameru, pošle to do zpráv a tam to pak je. Kdyby to byly doslova odlišný názory, tak bych tomu věřila, kdyby táta přišel a řekl ne, takhle to rozhodně není. Ale kdyby třeba přišel a řekl by „no někteří chudí to dělaj, ale většina jsou naopak hodní a nekradou“, tak bych ne že věřila tátovi, ale pochopila bych to, dala bych si to do hlavy a přemýšlela nad tím ještě chvíli. Prostě když to jsou doslova odlišný názory, tak to nevim, to si potom zvolim sama, komu mám věřit, jestli mám věřit zprávám nebo rodičům nebo jestli si mám vytvořit vlastní teorii. Ale když se třeba tátův názor naklání víc k tomu, že chudý lidi nekradou, že někteří ale i kradou, tak nevim, tak bych se naklonila spíš k názoru, že ne všichni chudí kradou.

Takže to bereš tak, že když je něco ve zprávách a ještě to říkaj i tvý rodiče, tak že to je potom jasná pravda?

Jo, to se potom naklonim k tomu názoru.

Jak jsme se bavili, že vídáš různě v médiích příběhy o chudejch lidech, tak co o těch bohatejch?

Ted' čtu třeba knížku a tam se nevyskytjou úplně bohatý lidi, ale lidi, co maj nějaký postavení, než to bohatství. Zrovna ale v těch filmech nebo knížkách, který jsou poučný, tak ty bohatý lidi vystupujou v hodně zlejš rolích. Ale jsem i toho názoru, že bohatý lidi můžou bejt klidně fajn.

Když jsme se bavily o tvejh názorech, tak si řekla větu, „že to máš hlavě“. Kde se ty tvý myšlenky, co máš v hlavě o chudejch a bohatejch lidech, vzaly? Odkud si myslíš, že jsou?

Z filmů, článků, novin, zpráv, nebo z událostí, z mejch zkušeností. Třeba mámě na dovolený ukradli takový lidi, co na tom nebyli uplně nejlíp, ukradli uplně novou kabelku. (...) Prostě všechno dohromady a pak si z toho udělám vlastní teorii.

Příloha č. 7: Přepis rozhovoru s Kristiánem (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Nemá peníze, nemá práci, nebydlí v domě a spí venku. Nosí roztrhané věci, chodí oblečený jako bezdřák.

Jak si představuješ bohatého člověka?

Má hodně peněz, má kde spát, má velký dům. Je chytrý, má dobrou práci. Má všechno.

Jak se někomu může stát, že je chudý?

Protože pije a chlastá. A nemá práci. A třeba ještě ztratil peníze nebo ho okradli.

Jak se někomu může stát, že je bohatý? Proč?

Koupil si los a vyhrál milion. Nebo zdědil hodně peněz.

Jak si představuješ, že žije chudý člověk?

Těžko...a smutně. Nemá na auto, nemá na byt, spí pod mostem, nemá co jíst. Je to smutné.

Jak si představuješ, že žije bohatý člověk?

Má hodně aut, má kde bydlet, má co jíst, má peníze. Má všechno.

Představ si kluka z bohaté rodiny, který je stejně starý jako ty, čím si myslíš, že by chtěl být?

Právníkem....nebo prezidentem.

A čím by chtěl naopak být kluk z chudé rodiny?

Přál by si žít pod střechem...a mít práci. Třeba bejt popelář.

Co si myslíš o tom, že v jednom městě vedle sebe žijí chudí a bohatí lidé? Je to v pořádku?

Není...bohatý se směje a chudý brečí.

Představ si, že na zastávce stojí chudý a bohatý člověk. Co napadá lidi kolem, když ho vidí? Jak se k němu chovají?

Bohatý se směje a dělá frajera, že má peníze a každé si o něm myslí, že je namyšlenej. Chudý brečí, protože se k němu lidi chovaj hnusně. Ale někdo mu taky pomůže.

Kamarádil by ses raději s chudým nebo s bohatým klukem?

Radši s chudým.

A proč?

Protože bohatej by byl namyšlenej a zlej.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to máš s médii? Koukáš na televizi, používáš počítač nebo spíš mobilní telefon...

Na počítači koukám na výuku a taky tam hraju hry. Mobil nemám a televizi máme u babičky. Knížky nečtu.

Myslíš si, že to, co uvidíš v televizi nebo najdeš na počítači je doopravdy?

Jo...oni nelžou.

Viděl si někdy v médiích chudého člověka nebo nějaký příběh o chudém člověku?

Ano... byla to hodně nemocná paní.

Myslíš si, že byla pravda to, co se o té paní povídalo, když si to viděl?

Možná... myslím, že jo. Ta paní vypadala hodně smutná.

Myslíš si, že to, co se o něm povídalo, může mít vliv na to, co si o takových lidech budou ostatní myslet?

Může.

Ovlivnilo to nějak tvoje myšlenky o chudých lidech?

Nevím.

Myslíš si, že to, co se o něm povídalo, může mít vliv na to, jak se k podobnému člověku budou lidi chovat?

Ano... třeba těm lidem pak můžou ostatní pomoci.

Viděl si někdy v médiích bohatého člověka nebo nějaký příběh o bohatém člověku?

Ano...pomáhal chudým lidem, přišlo mi to hezké.

Myslíš si, že byla pravda to, co o něm povídali, když si to viděl?

Jo.

Myslíš si, že to, co se o něm povídalo, může mít vliv na to, jak se k podobnému člověku budou lidi chovat?

Ano.

Kdyby ti jeden z rodičů řekl, že lidé, co mají víc peněz než ostatní, jsou hodní a v televizi bys viděl film, který říká, že lidé, co mají víc peněz než ostatní, jsou zlí, komu budeš věřit?

Televizi...bohatý jsou fakt zlí.

Příloha č. 8: Přepis rozhovoru s Lilian (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Nosí jedno a to samý triko. Nemůže si koupit bazén s protiproudem nebo nemůže mít krásnou omítku.

A jak vypadá život chudého člověka, jak žije?

Nemůže si udělat radost. Je smutnej.

A jaký si myslíš, že takový chudý člověk má sny, co by chtěl dokázat?

Chtěl by si udělat nějakou radost.

A jak si představuješ bohatého člověka?

Má velkej barák, může si pořídit karavan, má velkou rodinu, chodí do nějaký hezký práce. Má hezkej bazén.

A když si mluvila o rodině bohatého člověka, mají i chudí lidé rodinu? Můžou jí mít?

No jako...oni maj taky rodinu, ale nemůžou jí živit, protože jsou chudý.

A proč je ten člověk chudý a nemá na to, živit rodinu?

Protože nechodí do práce a nemůže si na to vydělávat.

A proč nechodí do práce?

Protože už ani předtím neměl peníze, aby si mohl zaplatit tu práci.

A ty bohatý lidi normálně pracujou, a díky tomu maj hodně peněz?

Podle mě jo.

A když si představíš, že vedle sebe takhle žijou chudý a bohatý lidi, co si o tom myslíš, je to v pořádku?

Mělo by to bejt tak, že by každej měl bejt takovej střední. Že by neměl být ani chudej, ani bohatej.

Představ si, že ve třídě ve škole sedí v lavici chudá a bohatá holka. Co si o každé z nich jejich spolužáci myslí, jak se k nim chovaj?

Ta bohatá je taková pyšnější a ta chudá je smutnější.

A jak se k nim budou jejich spolužáci chovat?

Tý chudý se budou vysmívat. A k tý bohatý se chovaj mile, uctívají jí, nebo jak to říct. Prostě jsou na ní hodní.

A proč si myslíš, že to tak je, že by se ke každý chovali jinak?

Protože třeba ta bohatá má nějakou pěknou tašku, a ta, která není bohatá, tak ta má nějakou normální tašku a nemá jí tak hezkou.

A kdybys v tý třídě byla ty, kamarádila by ses radši s tou chudou nebo s bohatou holkou?

Spíš s tou chudou, aby poznala, že jí někdo má rád.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to máš s médii? Koukáš na televizi, používáš počítač, čteš knížky nebo seš na mobilu...?

Já nemám telefon, takže na telefon nekoukám a mám to zakázaný. My televizi nemáme a máme jenom obrazovku, tam si pouštíme filmy a občas pohádky, ale koukáme se na ní málokdy. Spíš se koukám na počítač a tam si pouštím písničky a pohádky.

A čteš knížky?

Jo, ty taky čtu.

A jaký knížky máš ráda?

Mám hodně ráda koně, takže o koních a ve škole máme čtenářskej deník, takže třeba Děti z Bullerbynu a něco českýho.

A když takhle čteš ty knížky, koukáš na pohádky nebo na filmy tak to, co se tam odehrává, myslíš si, že je to doopravdy?

Já si vždycky myslím, že je to tak, jak je to v pohádkách. Ale když se třeba koukám na Zvonilku, na vílu, tak to si nemyslím, že žijou, ale na skřítky třeba věřím.

Když si vybavíš pohádky, co jsi viděla, nebo knížky, co si četla, vzpomeneš si, jestli si narazila na něco, co se týkalo chudejch a bohatějch lidí? A nemusej to bejt jenom lidi, můžou to bejt i chudý nebo bohatý skřítkové, víly, zvířátka...

No tak třeba děti z Bullerbynu si nemyslím, že byly bohatý, byly spíš chudý. A třeba ve Zvonilce byl tatínek s holčičkou a měl dům a jezdil do muzea, tak ten byl zase bohatěj.

A myslíš si, že to, jak byly ty chudý nebo bohatý postavy – ty děti z Bullerbynu nebo ten tatínek ze Zvonilky, v té pohádce vykreslovaný, myslíš si, že tak to chodí s chudýma a bohatýma lidma doopravdy, ve skutečném světě, že to s tím má nějakou souvislost?

Myslím si, že ne, že to je jenom pohádka, ale někdy si myslím, že to je doopravdy. Že třeba v té Zvonilce ani nejsou normální lidi.

A myslíš si, že když lidi koukaj na různý příběhy o chudejch a bohatejch lidech, že to může ovlivnit to, co si o takovejch lidech myslej, když je potkaj?

Asi jo.

Ovlivnilo by to tebe, kdyby se například někde říkalo, že jsou všichni bohatý lidi zlý?

Asi jo.

A kdyby si chtěla vědět, jestli to, co se tam říkalo, byla pravda, kam by sis to šla ověřit?

Zeptala bych se kamarádky, ale ne žádný dospělý, stejně starý jako jsem já.

Příloha č. 9: Přepis rozhovoru s Magdalénou (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Chudý člověk má takovej kulatej domeček maličkej, má slaměnou střechu a nemá moc peněz, jako ostatní, má jich strašně málo, nespí tak, jako ostatní, spí třeba na zemi nebo na trávě. Když je někdo ale chudej, tak to neznamená, že je nešťastnej, může bejt i šťastnej.

Jak si představuješ, že ten chudý člověk žije? Jak vypadá jeho den, jak tráví své volné chvíle, jestli a kde pracuje, co jeho rodina...takový ten každodenní život.

Snaží se pracovat, ale vydělává hrozně málo peněz. Vydělává si třeba tím, že vozí nějakou slámu někam nebo že se stará o ovce, krávy a tak.

Co jeho rodina nebo obecně lidi kolem něj, má kolem sebe nějaký?

Pokud by měl rodinu, tak se tý rodině moc nedaří. Ty děti maj častokrát strašnej hlad, ty děti nemůžou moc pracovat a když jo, tak taky nic moc nevydělaj. A často si hrajou, ale s málo věcmi. Nemaj moc věcí v rodině.

Tráví spolu ta rodina čas?

Někdy jo. Ne úplně hodně, ale málo zas taky ne, podle mě tak napůl.

Jak se stane, že je člověk chudý? Proč to tak je?

Že jim třeba vezmou nějaký věci, za to, že nezaplatili. Nebo že byli bohatý a posílali děti do školy, kupovali hodně věcí a potom najednou začali neplatit tu školu, tak ty děti vyhodili, a už tam chodit nemůžou, protože nebudou platit. A rodiče hodně utráceli a najednou se stali chudší, tak začali s těma penězma šetřit, ale to už stejně nepomohlo, do stejný roviny, kde byli už se nedostali.

Jak si oproti chudému člověku představuješ bohatého?

Nebydlí v malém domečku, jako ten chudý, ale má takovej větší dům, střechu má z pevnější věci, vevnitř nespí na zemi, ale má třeba dřevěnou postel. Pak má hodně koní, krávy, má hodně zvířat, má taky hodně jídla a prostě hodně peněz. A co se týče rodiny, tak ty jeho děti můžou chodit do školy, maj hodně hraček a věcí. Ale když je bohatej, nemusí to znamenat, že je šťastnej.

Ty hodně mluvíš o škole, o vzdělání. Myslíš si, že je to teda hodně rozhodující v tom, jestli člověk bude bohatej nebo chudej? Je škola důležitá?

Úplně ne, důležitý moc není, ale v té době, ve který jsme my, tak je to důležitý, abychom všichni uměli číst. Ale tam to podle mě důležitý nebylo. Ale všichni by podle mě měli umět číst.

Myslíš si, že jsou nějaký rozdíl mezi chudýma a bohatýma lidma, co se týče jejich vlastností nebo jejich pocitů?

Bohatý si někdy můžou myslet, že jsou nadřazený a ostatní lidi neberou moc vážně. A ty chudí jsou víc veselý. Ale někdy ne, protože je trápí, že jsou hodně chudý, a že svým dětem nemůžou dělat větší radost, že jim toho nemůžou moc kupovat. Nemůžou jim platit školu a tak různě.

Co dělá ty chudý lidi veselýma?

Maj na sebe víc času. Ty bohatý, ten někdo, musí chodit do práce, aby byli pořád bohatí, protože kdyby nechodil, tak by mu ty peníze jenom ubejvali. Takže on chodí od rána do večera do práce a není s tou rodinou tolik.

Co si myslíš o tom, že vedle sebe na světě žijou chudý a bohatý lidi? Je to v pořádku?

Bylo by dobrý, kdyby ty bohatý dávali něco chudejm, aby ty chudý nebyli moc chudý a ty bohatý moc bohatý. Aby všichni měli nastejno. Aby bydleli ve středním domečku, měli by děti, co maj panenky, knížky, hry společenský, takovýhle normální věci a mohli by si dovolit víc, ale ne zas moc.

Ty si o chudejch lidech občas mluvila v minulým čase. Myslíš si, že chudý a bohatý lidi už tady dneska nemáme?

Nějaký tady jsou. Já třeba nejsem bohatá, ale taky ne úplně chudá a to si myslím asi o všech, co jsou tady. Neznám nějaký úplně chudý, ale...chudý často utrácí peníze za nějaký cigarety, za úplný blbosti, spíše by si mohli koupit nějaký jídlo. Ty chudý častokrát taky vyhazují z práce, že nechodí včas, nezaplatili něco.

Jaký máš sny, co bys chtěl dokázat?

Já mám takový tři představy. Chtěla bych bejt herečka nebo super fotbalistka, a až bych byla na to už moc stará, učila bych děti v kroužku kopat a pracovat s míčem.

Myslíš si, že by na splnění těchto tvech snů mělo vliv, kdybys byl z chudý nebo bohatý rodiny? Byli by tvé šance odlišný?

Chudý maj trochu menší šanci toho dosáhnout, nešlo by to všechno tak lehko. Třeba já bych si musela koupit ty míče, oblečení a stadion, a kdybych byla chudá, tak bych do toho musela dát všechny své peníze a neměla bych moc jídla, byla bych o hladu. Ty bohatý by si to mohli koupit hned, hned by to všechno udělali, nemuseli by čekat, aby našetřili, mohli by si mezi tím kupovat nějaký jídlo. U těch bohatejch by to bylo snazší, ale u těch chudejch by to taky šlo.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) Jak to s nima máš? Který používáš, na co třeba koukáš, co na nich děláš?

Já používám mobil, čtu knížky a strašně se snažim, abych uměla číst plynule, protože mi to ještě moc nejde. Učím se teď na počítači a na televizi se moc nekoukám, protože mě to nebaví, telefon je lepší v tom, že si tam můžu pouštět, co chci.

Co si pouštíš na tom telefonu?

Hraju nějaký hry nebo telefonuju přes takový hodinky, na kterejch mám celou rodinu, mám takový super telefonovací hodinky. Nejvíc tam hraju hry a občas se kouknu na YouTube.

Koukáš se s rodičema na zprávy?

Dívám se, když je zaplá televize a běží to tam, protože mám chuť se třeba koukat na televizi, ale nemůžeme si tam dát něco svýho, tak čekám, až rodiče odejdou a přepnu to tam.

Myslíte si, že to, co je v těch médiích, je doopravdy, že to odráží svět takovej, jakej skutečně je?

Ty knížky jsou někdy pohádky a to, co se fakt stalo, je tam jenom někdy. Ve zprávách je vždycky to, co se stalo a na telefonu je taky občas to, co se stalo, ale někdo tam točí videa, ale to je vlastně taky to, co se fakt stalo. U knížek je ale něco, co si někdo vymyslel, ale je to něco, co zažil, takže to chtěl napsat do knížky.

Vzpomeneš si, jestli si viděl v médiích nějaký obsah o chudejch nebo bohatejch lidech? A nemusí to bejt jenom lidi, můžou to bejt třeba i nějaký pohádkový postavy.

Někde jsem viděla nějaký takovej film, kde byli chudý a bohatý a ty bohatý byli na nějakým velkým kopci a připadali si nadřazený a potom tam byl ten chudej, ten si nepřipadal moc nadřazený, ale nebylo mu nejhůř. Byl šťastnej, nebyl smutnej a netrápil se zas moc.

Když teda nějaký takovýhle věci vidíš v médiích, o chudejch a bohatejch lidech, tak přemýšlíš potom o tom nějak, mění to nějak tvůj pohled na takový lidi? Učíš se z toho?

Já si to tak nemyslím, ono to tak úplně není. Já asi nerozumím otázce.

Představ si třeba, že v televizi ve zprávách vidíš reportáž, která říká, že chudý lidi okrádají ty bohatý, pak přijdou domů vaši rodiče a řeknou, že to tak není, že to zažili jinak. Jak s tím budete pracovat, komu budete víc věřit?

Já bych spíš věřila rodičům, protože když říkají, že to zažili, tak to teda zažili. Víc bych věřila jim.

A když se takhle mluví o chudých a bohatých lidech v médiích, myslíš, že to může mít vliv na myšlenky ostatních lidí?

Podle mě to někdy může mít vliv. Ale když se třeba koukám takhle na film, tak vím, že je to jenom film, je to nahráný, že to trénovali a není to úplně pravda a kdyby jo, tak už je to dávno dávno.

Takže se víc spolíháš na svojí zkušenost, na to, co říkají tví rodiče nebo kamarádi?

Jo.

Příloha č. 10: Přepis rozhovoru se Sebastiánem (textová příloha)

Jak si představuješ chudého člověka?

Tak spíš ty lidi jako v Asii nebo v Africe, který maj málo peněz a jídla.

Proč jsou tyhle lidi chudý, proč maj málo peněz a jídla?

Asi protože zrovna v tý zemi, ve který žijou...no, nevim.

A v Čechách nemáme chudý lidi?

Můžou bejt, ale nejsou. Nikoho chudýho neznám.

Jak si představuješ, že ten chudý člověk, kterého si popsal, žije? Kde bydlí, co dělá, kde pracuje, jak se cítí, jestli má děti a tak dále.

Hodně pracujou, tvrdě, ale dostávají za to málo zaplaceno.

A maj tyhle chudý lidi rodiny, který třeba musí žít?

Můžou mít, ale nemusej, protože oni si docela šetří peníze, aby ty jejich děti mohli studovat. U nás v Česku je to povinný, ale u nich se málo lidí na ty studia dostane.

Takže chudý lidi potřebujou peníze, aby jejich děti mohly studovat.

Jo.

Ted' si představ, že někde v tý Asii žije ten chudej člověk, že hodně pracuje, aby se jeho děti mohli vzdělávat, ten člověk má syna tvýho věku, tak čím si myslíš, že by takový člověk v životě chtěl být, co by chtěl dokázat?

Podle mě by ten kluk mýho věku mohl chtít, aby dokázal dobře uživit svoje děti, aby už nebyly chudý a ta rodina se zlepšila v penězích.

A jak si ted' naopak představuješ bohatýho člověka?

Občas mi přijde, že ty bohatý lidi hodně nešetří jídlem, hrozně moc jídla, který by mohly dát třeba těm chudejm lidem, dvakrát si do toho zobnou a pak to vyhoděj.

A máme u nás v Česku bohatý lidi?

Jo, třeba herci to můžou bejt. Nebo lidi, co vlastní velký firmy.

A proč si myslíš, že jsou takový lidi bohatý, jak je možný, že maj tolik peněz?

No...protože...tady v Česku se mnohem jinak hospodaří než v Asii nebo v Africe. Za práci tady dostáváš víc zapláceno. Že třeba v tý Asii nebo Africe lidi pracujou denodenně a dostanou na hodinu třeba jenom jeden dolar. Prostě málo peněz za to dostávají.

Když si představíš toho bohatého člověka, jaký má život? Stejně jako jsem se tě ptala v případě toho chudého...kde bydlí, co dělá, a tak dále.

Bohatý lidi maj hodně domů, velký domy, maj hodně aut, prostě maj hodně peněz. Můžou si koupit co chtěj. Nějaký lidi maj tolik peněz, že už jich tolik nechtěj mít a kvůli tomu berou třeba nějaký prášky.

Když si zase představíš kluka, kterej je z bohatý rodiny, a je stejně starej jako ty, tak stejná otázka jako u toho chudého – čím si myslíš, že by chtěl být, co by chtěl dokázat?

Chtěl by podle mě převzít byznys rodičů, chtěl by taky tolik vydělávat.

A co si myslíš o tom, že vedle sebe na světě žijou bohatý a chudý lidi? Je to v pohodě, má to tak bejt?

Podle mě by to tak bejt nemělo. Všichni by měli bejt stejně bohatý.

A proč si myslíš, že vedle sebe žijou bohatý a zároveň chudý lidi, čím to je?

No já si myslim, že lidi můžou dělat různý blbosti, kvůli alkoholu třeba nebo cigaretám, nebo třeba v kasíně mohli ty peníze prošustrovat.

Představ si, že ve třídě ve škole vedle sedí chudý a bohatý člověk. Jak si myslíš, že se jejich spolužáci k těm lidem budou chovat, co si o nich budou myslet? Bude to mít vliv nebo jim to bude jedno?

Podle mě se s těma bohatejma budou chtít víc kamarádit a ty chudý budou odstříhávat.

A proč si myslíš, že by to tak bylo?

To nevím.

A kdyby sis měl vybrat ty, kamarádlil by ses radši s chudým nebo bohatým klukem?

Mě by to bylo jedno, neposuzuju lidi podle toho, kolik maj peněz.

(vysvětlila jsem, co jsou to média) A jak to máš s používáním médií? Koukáš na televizi? Nebo spíš čteš knížky? Používáš počítač nebo mobilní telefon?

Tak já jsem hodně času na mobilu nebo tabletu. Docela často si čtu taky knížky.

A jaký knížky čteš?

Hodně o sportu, nebo vtipný knížky.

Mluvil si o tom, že používáš mobil a tablet. Co na nich děláš?

Často hraju vzdělávací nebo fotbalový hry.

A koukáš třeba na YouTube?

Jo to jo.

A když takhle koukáš na videa na YouTube, kam lidi dávaj videa něčeho, co natočili, tak myslíš si, že ty videa ukazujou skutečnej svět, že tak je to všechno doopravdy?

Hodně lidí to dělá nepravdivý, ty videa, ale některý lidi tam dávaj i pravdivý.

Takže to nebereš tak, že to co je na internetu, je pravda.

Ne to ne.

A když jsme se bavili o těch chudejch a bohatejch lidech, narazil si někde, ať už na YouTube, v televizi, ve filmu nebo v knížce, na nějakej příběh, kterej byl o chudejch nebo bohatejch lidech? Nebo něco, kde se o takovejch lidech mluvilo?

Ne

Nevzpomínáš si, vůbec?

Ne. Ale občas sem potkal nějakýho herce, ale to je asi něco jinýho...

Představ si, že si na YouTube a tam je video, který je o tom, jak jsou všichni chudý lidi zlý a nevděčný a tam se říká, že bohatý lidi jsou úžasný a skvělý, nebo že jsou naopak zlý...prostě různý videa, ve kterých se mluví o chudejch a bohatejch lidech. Tak myslíš si, že to pak může změnit to, co si ostatní lidi, co na ty videa koukaj, o chudých a bohatých lidech myslí?

Já si myslim, že některý lidi se nad tím hodně zamyslej, některý si začnou myslet, že chudý lidi jsou všichni zlý...což není pravda, můžou bejt i hodný, stejně tak bohatý lidi můžou bejt hodný, ale i chamtivý a zlý.

Představ si, že ti tvůj táta vyprávěl, že potkal bohatýho člověka, a že byl hrozně zlej. A ty bys zase třeba na YouTube viděl video, který říká, že všichni bohatý lidi jsou hodný. Věřil bys víc tomu, co ti říká táta nebo spíš tomu, co si viděl ve videu?

Tak občas může mít pravdu táta, občas může mít pravdu internet. Vždycky bych se nad tím zamyslel a posoudil to.